

Millet Meclisi

TUTANAK DERGİSİ

Sekizinci Birleşim

10 . 11 . 1961 Cuma

İçindekiler

	Sayfa	Sayfa
1. — Geçen tutanak özeti	64	
2. — Başkanlığın Genel Kurula sunuşları	65	
1. — Cumhuriyetimizin bânisi Büyük Atatürk'ün ölümünün 23 ncü yıl dönümü dolayısıyla hâtırasını yâd ve ruhunu taziz etmek üzere 3 dakika saygı duruşu yapılması	65	
2. — Ordu Milletvekili Ferda Güley'in, ebedî Cumhuriyetimizin kurucusu Atatürk için Başkanlık Divanının tam karşısına gelen sağ ön sıranın ayrılmasına ve bundan böyle Atatürk'ün ölüm yıl dönümlerinde Meclisin yapılacak ilk oturumlarına mutlaka yoklama ile başlanıp, bu yoklamalarda ilk olarak (Atatürk) adının okunmasına		
		ve hazır bulunan milletvekillerinin bir ağızdan «burada» demelerine ve tatbika-tın bugünden başlamasına dair önergesi 65:67
		3. — Federal Almanya Büyükelçisinin, NATO Parlamterler Konferanasına iştirak edecek NATO devletleri temsilcilerinin toplantıyı mütaakıp Berlin'i ziyaret etmeleri hususunda Hükümetinin bir dâvete bulunacağına dair bildirisi hakkında Dışişleri Bakanlığı tezkeresi (3/10) 67
		4. — Diyarbakır Milletvekili Alp Doğan Şen'in, Atatürk'le ilgili altı maddelik önergesi 68
		3. — Seçim 67
		1. — İstanbul Bağımsız Milletvekili Malik Yolaç'ın, Basın - Yayın ve Turizm Komisyonuna onaltıncı üye olarak seçilmesi 67:68

1. — GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

Burdur Milletvekili Fethi Çelikbaş'a izin verilmesi hakkında Millet Meclisi Başkanlığı tezkeresi okundu, kabul edildi.

Bir komisyon kurularak Millet Meclisi İçtüzüğü'nün ele alınması hususundaki temenniye cevaben, Başkanlıkça, bu konuda yapılmakta olan hazırlıklar neticesinin Genel Kurula bildirileceği ifade olundu.

10 . 11 . 1961 Cuma günü saat 15,00 te toplanılmak üzere Birleşime son verildi.

Başkan
Başkanvekili
Refet Aksoy

Kâtip
Çankırı
Nurettin Ok

Kâtip
Malatya
Nurettin Akyurt

SORULAR

Sözlü sorular

1. — Çanakkale Milletvekili Süreyya Endik'in, 114 sayılı Kanunun tadil ve ilgasına lüzum hissedilip edilmediğine ve buna ait yeni bir kanun tasarısı hazırlanıp hazırlanmadığına dair sözlü soru önergesi, Millî Eğitim Bakanlığına gönderilmiştir. (6/5)

2. — İzmir Milletvekili Arif Ertunga'nın, zeytin ve zeytinyağı istihsal rekoltesinin bu yılki tahminî miktarına ve bu mahsullerin değerlendirilmesi ile müstahsılın korunması için ne gibi tedbirler düşünüldüğüne dair sözlü soru önergesi Ticaret Bakanlığına gönderilmiştir. (6/6)

3. — Isparta Milletvekili Mustafa Gülcügil'in, bu sene liselerden mezun olup da kontenjan azlığı dolayısıyla üniversitelere giremeyen gençlerin üniversitelere alınmaları hususunda ne düşünüldüğüne dair sözlü soru önergesi Millî Eğitim Bakanlığına gönderilmiştir. (6/7)

4. — Eskişehir Milletvekili Aziz Zeytinoglu'nun, Eskişehir Devlet Demiryolları Atölyeleri işçilerinden 700 isimli bir listenin tatbiki gayesiyle bir kısım işçinin başka yerlere nakledilmeleri sebebine dair sözlü soru önergesi Ulaştırma Bakanlığına gönderilmiştir. (6/8)

5. — Eskişehir Milletvekili Aziz Zeytinoglu'nun, okumak için üniversite bulamayan gençler hakkında ne düşünüldüğüne dair sözlü soru önergesi Millî Eğitim Bakanlığına gönderilmiştir. (6/9)

6. — Antalya Milletvekili Hasan Fehmi Boztepe'nin, Üniversitelere giremeyen lise mezunları hakkında ne düşünüldüğüne dair sözlü soru önergesi Millî Eğitim Bakanlığına gönderilmiştir. (6/10)

7. — Mardin Milletvekili Talât Oğuz'un, 2510 sayılı İskân Kanununa ek 105 sayılı Kanunun tatbikına devamda siyasi ve içtimai bir zaruret bulunup bulunmadığına ve bu kanunun kaldırılıp kaldırılmıyacağı hakkında ne düşünüldüğüne dair sözlü soru önergesi Adalet Bakanlığına gönderilmiştir. (6/11)

8. — Mardin Milletvekili Talât Oğuz'un, 4/8335 sayılı Kararnamenin yürürlüğe konmasına dair olan 5 sayılı tebliğin tatbikatına ve bu tebliğin meriyetten kaldırılması hakkında ne düşünüldüğüne dair soru önergesi İçişleri ve Gümrük ve Tekel Bakanlıklarına gönderilmiştir. (6/12)

9. — Mardin Milletvekili Talât Oğuz'un, Midyat Belediyesinin malî durumuna dair sözlü soru önergesi İçişleri Bakanlığına gönderilmiştir. (6/13)

10. — Mardin Milletvekili Talât Oğuz'un, Midyat Ortaokulunun faaliyete geçtiği tarihten bu yana okuyan öğrenci sayısı ile öğretmen kadrosuna ve inşası kararlaştırılan ortaokul ve sanat okulu binalarının bu yıl yapılmasının düşünülp düşünülmediğine dair sözlü soru önergesi Millî Eğitim Bakanlığına gönderilmiştir. (6/14)

11. — Mardin Milletvekili Talât Oğuz'un, Nusaybin, Cizre, İdil, Silopi ve Kızıltepe kazaları hudutlarında Suriye - Irak hududundan itibaren 350 metre derinliğindeki arazi ile bunun haricinde kalan başka arazilerin istimlak edilip edilmediğine ve bu yerlerde yapılan istimlak işlerine dair sözlü soru önergesi İçişleri Bakanlığına gönderilmiştir. (6/15)

12. — Sinop Milletvekili Mahmut Alicanoğ-

lun, yüksek okul ve fakültelere girememiş öğrenciler hakkında ne düşünüldüğüne ve bunlar hakkında bir tedbir alınıp alınmadığına dair sözlü soru önergesi Millî Eğitim Bakanlığına gönderilmiştir. (6/16)

13. — Edirne Milletvekili Süleyman Bilge'nin, üniversitelere giremeyen binlerce gencin istikbali hakkında ne düşünüldüğüne ve Edirne Üniversitesinin gerçekleştirilmesi hakkında bir

tedbir alınıp alınmadığına dair sözlü soru önergesi Millî Eğitim Bakanlığına gönderilmiştir. (6/17)

Yazılı Soru

1. — Kayseri Milletvekili Mehmet Sağlam'ın, 1961 yılında ne miktar tohumluk buğday ve arpa dağıtıldığına ve dağıtımın zamanında yapılıp yapılmadığına dair yazılı soru önergesi Tarım Bakanlığına gönderilmiştir. (7/3)

BİRİNCİ OTURUM

Açılma saati : 15,00

BAŞKAN — Başkanvekili Refet Aksoy

KÂTİPLER : Nurettin Ok (Çankırı), Nurettin Akyurt (Malatya)

BAŞKAN — Coğunluğumuz var, Birleşimi açıyorum.

2. — BAŞKANLIĞI GENEL KURULA SUNUŞLARI

1. — *Cumhuriyetimizin bânisi Büyük Atatürk'ün ölümünün 23 ncü yıl dönümü dolayısıyla hâtırasını yâd ve ruhunu taziz üzere 3 dakika saygı duruşu yapılması*

BAŞKAN — Bugün, Büyük Türk Milletinin aziz evladı ve Cumhuriyetimizin bânisi Büyük Atatürk'ün ölümünün 23 ncü yıl dönümüdür. Millî matem günümüz olan bugünde o aziz insanın hâtırasını yâd etmek, ruhunu taziz ve tebeil etmek üzere Meclisimizin bu toplantısından bilistifade Heyeti Aliyenizi üç dakikalık bir ihtiram sükûtuna davet ediyorum.

(Aziz Atarük'ün hâtırasını yâd ve taziz etmek üzere üç dakika saygı duruşu yapıldı.)

2. — *Ordu Milletvekili Ferda Güley'in, ebedî Cumhuriyetimizin kurucusu Atatürk için Başkanlık Divanının tam karşısına gelen sağ ön sıranın ayrılmasına ve bundan böyle Atatürk'ün ölüm yıl dönümlerinde Meclisin yapılacak ilk oturumlarına mutlaka yoklama ile başlanıp, bu yoklamalarda ilk olarak (Atatürk) adının okunmasına ve hazır bulunan milletvekillerinin bir ağızdan «burada» demelerine ve tatbikatın bugünden başlanmasına dair önergesi*

BAŞKAN — Ordu Milletvekili Ferda Güley arkadaşımızın Atatürk mevzuunda bir takrirleri var, onu okutacağım.

Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Aziz Türk gençliğinin de arzusuna uyularak, ölümünün 23 ncü yıl-dönümü olan bugün, ebedî Cumhuriyetimizin kurucusu Atatürk için, Başkanlık Divanının tam karşısına gelen sağ ön sıranın ayrılmasını ve bundan böyle Atatürk'ün ölüm yıl dönümlerinde Meclisin yapılacak ilk oturumlarına mutlaka yoklama ile başlanıp, bu yoklamalarda ilk olarak (Atatürk) adının okunmasını ve hazır bulunan milletvekillerinin bir ağızdan «burada» demelerini ve tatbikatın bugünden itibaren başlyabilmesi için de önergemim nısbabın tesbitinden evvel oya sunulmasını arz ve teklif ederim.

10. 11. 1961

Ordu
Ferda Güley

BAŞKAN — Ferda Güley arkadaşımızın bu takirri oturum açılmadan evvel İçtüzük mabince okutulamazdı. İçtüzük sarihtir : Riyaset nısbabın meveudiyetini anladıktan sonra oturu-

mu açar. Bu tahakkuk etmedikten sonra okunacak tahrir ne müzakere mevzuu olabilir, ne de muameleye konur. Bu itibarla kendilerinden özür dilerim, bu noksanlar dolayısıyla talepleri veçhile nisap tahakkuk etmeden okuyamadık.

İkinci mesele; arzu ediyorlar ki, Atatürk için bu sıralardan birisi tahsis edilsin. Bu mevzuda evvelce yapılmış müracaatlar Büyük Millet Meclisi Riyaseti namına yapılmış olduğundan dolayı, Büyük Millet Meclisinin müşterek toplantısında okunmak ve dikkate alınmak üzere tehir edilmiştir. Aynı mevzu olduğundan müsaade ederlerse, tahrirler için Büyük Millet Meclisinde ve müşterek toplantıda okuyup nazarı dikkate alınması hususunda bir müzakere zemini açabiliriz.

Önergelerinin ikinci fıkrasında da diyorlar ki: Derhal, muameleye konulması temin edilsin. Arz ettiğim gibi, diğer tahrirlerle bir tedahül olmaması bakımında Riyasetee tevhibi düşünülüyor. Bu hususta tahrir sahibinin bir konuşma arzusu varsa kendilerine söz verebilirim.

Buyurunuz Ferda Güley

FERDA GÜLEY (Ordu) — Muhterem arkadaşlar, Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak toplandığımız ilk gün, talebe federasyonlarından birinin burada bir önergesi okunmuştu. Okunan bu önerge Yüksek Heyetinizin tasvibine mazhar olmuş ve Başkanlık Divanına verilmişti. Bu önergede, Millet Meclisinde ve Senatoda Atatürk için birer münasip yerin tefriki teklif edilmekte idi. Atatürk Büyük Millet Meclisinde vardır, Senatoda da, Millet Meclisinde de vardır. Gençlik bunun iki kısımda hallini arzu etmekte idi. Bugün bir tesadüf, Büyük Atatürk'ün 23 nü ölüm yıl dönümünde Millet Meclisi toplantı halindedir. Bundan sonraki yıl dönümleri tam olarak toplanma gününe tesadüf etmiyebilir. Bugün Yüksek Riyaset eğer yoklama yapar ve eğer tahrirde olduğu gibi yoklamaya Atatürk'le başlarsa burada hazır bulunan saygı değer arkadaşlarım Atatürk'ün ismi okunmaz «burada» demek suretiyle Atatürk'ü bir defa daha burada mevcut kılarlar. Zannederim bugün bir tesadüf eseri ölüm yıl dönümü ile toplantımız bir araya geldi ve bu teklifin espirisi de daha çok değer kazandı.

Yüksek Riyaset nisap var diyerek celseyi açtı. Yoklamayı şimdi yaptırabilirler. Şimdi Ata-

türk diye birinci isim olarak okurlar, biz de hep bir ağızdan «burada» deriz. Filhakika okunduktan sonra, oylamaya geçebilir. Bu bakımdan tahririn kabulünü bilhassa istirham ederim.

BAŞKAN — Efendim, tahrir sahibinin tahririndeki son cümleyi müsaade ederseniz tekrar dikkatinize arz edeceğim:

«ATATÜRK adının okunmasını ve hazır bulunan milletvekillerinin bir ağızdan «burada» demelerini ve tatbikatın bugünden itibaren başlaması için de önergenin, nisabın tesbitinden evvel oya konulmasını...» Şimdi, demin arz ettiğim gibi, bu mevzuda evvelce verilmiş tahrirler var. Bu tahrirleri nazarı dikkate almadan evvel Ferda Güley Bey arkadaşımızın tahririnin nazarı dikkate alınıp alınmaması hususunu Heyeti Âliyenizin takdirine arz etmek mecburiyetindeyim. Diğer tahrir sahiplerinin bu hususta bir itirazları varsa dermeyan edebilirler. Buna da mahal kalmamak için evvelâ Ferda Güley Bey arkadaşımızın tahririni reylerinize arz ediyorum. Tahriri nazarı dikkate alanlar lütfen işaret buyursunlar... («Anlaşılmadı» sesleri) Tekrar ediyorum. Şu anda bir yoklama yapılmadan evvel, tahrirde talebedildiği veçhile, Büyük Atatürk'ün ismi zikredilmek suretiyle yoklamanın ifasını teklif ediyorlar. Bu teklifi kabul buyuranlar ellerini kaldırsınlar... Kabul etmeyenler.. («Anlaşılmadı» sesleri)

Efendim, anlaşılmadı deniyor, tekrar ediyorum: Tahrir sahibi diyorlar ki, Atatürk'ün ölümünün yıl dönümüdür. Her yıl dönümünde Meclisin toplantısı olduğu zaman usulen bir yoklama yapılsın ve bu yoklamada Atatürk'ün ismi okunsun, Mecliste bulunan mebuslar bir ağızdan «burada» diyerekten yoklamaya iştirak etmiş olsunlar. Bu teklifimin derhal bugünden itibaren tatbika konulmasını arzu ediyorum, diyorlar.

COŞKUN KIRCA — Söz istiyorum efendim.

BAŞKAN — Buyurun.

COŞKUN KIRCA (İstanbul) — Muhterem arkadaşlarım; Atatürk neslinin mensubu olan birisi ve bu durumuyula iftihar eden birisi sıfatıyla Atatürk'ün adının geçtiği bir usul meselesinden dolayı söz almış olmaktan son derece müteessirim.

Muhterem arkadaşlar; bundan önceki meclislerde Atatürk'ün ufûlünden sonra, benzeri tek-

lifler yapılmıştır. Bu benzeri teklifler, niçin tatbik mevkiine konulmamıştır? Bu hususta, Büyük Atatürk'ün yaşasaydı herkesten çok riayetini arzı buyurmuş olacağı Anayasa hukuku kaideleri kanun hükümleri İçtüzük kaideleri var mı? Bunlar evvelce tetkik edildiği için mi bu tarz teklifler tatbik mevkiine konmamıştır? Onun için, Riyaset Divanının bu hususta evvelce emsal mecdolup olmadığını tetkik etmesinden önce bir karara varmamız doğru olmaz kanaatindeyim. (Bravo sesleri.)

BAŞKAN — Şimdi teklif iki oldu. Birisi, tahrir sahibi arkadaşımızın teklifi, birisi de şimdi arkadaşımızın izah etmiş olduğu teklif. Arkadaşımız bu teklifinde, bundan evvelki teamüller, Anayasa hukuk kaideleri, İçtüzük kaideleri tetkik edilsin, ondan sonra Meclisin tasvibine arz edilsin diyorlar. Bunu da nazarı dikkate almak lâzımdır. Bundan evvel okunan tahriri reylerinize arz etmiştim. Buna göre reylerinizi kullandınız. Tahriri tasvibedip etmediğinizi anlamak için tekrar reylerinize müracaat ediyorum. (Anlaşılmadı sesleri.)

Efendim, burada anlaşılmiyacak bir şey yok. Tekrar ediyorum, iki mevzu var, lütfen dikkat buyurun.

Birincisi şu; Atatürk'ün, ölümünün yıl dönümünde Meclis açılır açılmaz yoklama yapılması ve yoklamada Atatürk'ün isminin zikredilmesi ve ismi geçtiği zaman bütün mebusların «burada» diyerek ismi karşılamalarının teamül haline getirilmesi hususunda bir karar istihali isteniyor. Reye koyduğum bu. Fakat bir arkadaşımız da buyuruyorlar ki, «Efendim, Atatürk'e bağlılığımız, vazifemizdir. Bunu her

vakit takdir ederim, fakat, bundan evvel ne gibi muameleler yapıldığını ve mevzuatta ne gibi hükümler olduğu Riyasetçe tesbit edilsin ve bizlere sunulsun, ondan sonra reylerimiz alınsın diyorlar.

Eğer ben bu iki teklifi reyinize vaz'etmek mecburiyetinde isem, yalnız ve İçtüzük hükümleri ve teamüllere göre aykırı olan teklifi reye koymam icabeder. Bu teklif de arkadaşımızın tahririne aykırı bir mahiyet taşıdığından dolayı, müsaade ederseniz onu reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... etmeyenler... Kabul edilmiştir, efendim. («Şifahi tahrir olmaz» sesleri.)

BAŞKAN (Devamla) — Gündeme geçiyoruz.

3. — *Federal Almanya Büyükelçisinin NATO Parlamterler Konferansına iştirak edecek NATO devletleri temsilcilerinin toplantıya mütaakıp Berlin'i ziyaret etmeleri hususunda Hükümetinin bir davette bulunacağına dair bildirisini hakkında Dışişleri Bakanlığı tezkeresi (3/10)*

BAŞKAN — Efendim; hatırı âlinizdedir, geçenki oturumda NATO Parlamterler Konferansına iştirak edecek heyet seçilmişti. Bu heyet NATO Parlamterler Konferansına iltihak etti. Müzakereler bittikten sonra Almanya Hükümeti tarafından bir davet vâkı olduğu takdirde, Almanya'yı da ziyaret etmeleri hususunda Riyasete müracaatleri üzerine, Riyaset bu hususu muvafık görünmüştü. Fakat tasvibinizi almak mecburiyetindeyiz. Kabul buyurulursa müspet reylerinize kabul edilecektir. Kabul buyurmazsanız bittabi reyleriniz aleyhte olacaktır. Bu teklifi tasvip ve takdirlerinize arz ediyorum. Kabul buyuranlar... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir efendim.

3. — SEÇİM

1. — *İstanbul Bağımsız Milletvekili Malik Yolaç'ın, Basın - Yayın ve Turizm Komisyonuna onaltıncı üye olarak seçilmesi*

BAŞKAN — Efendim, bir mâruzatımız daha var : Geçen toplantıda Meclis encümenlerine seçilecek üyelerin miktarları partilerin kuvvetlerine göre taksim edilmiş ve adedleri arz edilerek tasvibinize mazhar olmuştu. Yalnız, İçtüzükte bir hüküm var : «Mecliste bağımsız

milletvekilleri her hangi bir encümeneye adaylıklarını okyabilirler.» denilmektedir.

İstanbul bağımsız Milletvekili Malik Bey, Basın - Yayın ve Turizm Encümenine adaylığını koymuş bulunuyorlar. Bu hususta Riyaset Divanına müracaatleri var. Fakat encümenin aday miktarı 15 tir. Bu arkadaşın müracaatini kabul ettiğimiz takdirde bir âzalık daha ilâvesiyle, 16 olması icabediyor. Kendileri bağımsızdır, müracaat etmek haklarıdır, İçtüzük bunu âmirdir.

Binaenaleyh, Riyaset Divanınız keyfiyeti ittılınıza arz etmekle beraber, tasviplerinizi de almak mecburiyetindedir.

Riyaset Divanının bu mâruzatına göre Basın - Yayın ve Turizm Encümeni âza adedinin bir ilâve suretiyle 16 ya iblâgını tasvibinize arz ediyorum. Kabul buyuranlar lütfen işaret buyursunlar... Kabul etmeyenler... Ekseriyetle kabul edilmiştir efendim.

4. — *Diyarbakır Milletvekili Alp Doğan Şen'in, Atatürk'le ilgili altı maddelik önergesi.*

BAŞKAN — Efendim; Diyarbakır Milletvekili Alp Doğan Şen arkadaşımızın bir takrirleri vardır. Bu takrir altı maddeyi ihtiva ediyor; bu maddelerden birisi, Türk gençliğinin arzularına uyarak ilk sıranın Atatürk'e tahsisi.

İkincisi, Meclis Başkanlığı kürsüsü arkasında, evvelki celselerde izhar olunan temenni gereğince «Egemenlik Ulusundur» yazısının taliki,

Üçüncüsü, Meclis Başkanlığı kürsüsü arka-

sındaki köşe panoya Atatürk'ün Türk gençliğine hitabederken mevcudolan kürsüdeki pozunun bir tablo halinde yaptırılarak taliki,

Dördüncüsü, diğer köşeye Atlas bir Türk Bayrağının vaz'ı (Göndere çekili olarak)

Beşincisi, şeref holüne Atatürk'ün bir büstünün rekzi,

Altıncısı; merasim alanında münasip bir cepheye Atatürk heykelinin inşasıdır.

Bu mevzularda verilmiş birçok takrirler var. Takrirler demin de arz ettiğim Büyük Millet Meclisi Riyasetine verilmiştir. Halbuki şimdiki toplantımız, Millet Meclisinin toplantısıdır. Bu mevzuları B. M. M. müşterek toplantısındaki görüşmek mecburiyetinde olduğumuzdan dolayı, bunu da diğer takrirler gibi tezekkür edeceğiz.

Gündemimizde başka bir şey yoktur. 13 . 11 . 1961 Pazartesi günü saat 15 te toplanılmak üzere Oturumu kapatıyorum.

Kapanma saati : 15,30

